

LETNO POROČILO 2011

GLAVNI POUČENKI

Februar 2012

KAZALO

PREDSTAVITEV CNVOS	3
ZAGOVORNIŠTVO	5
INFORMIRANJE	9
SVETOVANJE IN PODPORA ZA DELOVANJE IN RAZVOJ NVO	11
IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE	15
PROMOCIJA NVO SEKTORJA	16
MEDNARODNO SODELOVANJE	20
FINANČNO POROČILO	22

Osebna izkaznica:

Ime: **Zavod Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij**

Skrajšano ime: **CNVOS**

Naslov: **Povšetova 37, 1000 Ljubljana**

Telefon: + **386 (0)1 542 14 22**

Faks: + **386 (0)1 542 14 24**

E-pošta: info@cnvos.si

Spletna stran: www.cnvos.si

Druge spletne strani: www.cnvos.info, www.razpisi.info, www.kakovosten-nvo.si,
www.dobrodelen.si

Matična številka: **1663364**

ID št. za DDV: **SI51717034**

Transakcijski račun: **(SI56) 02010-0090405324**

Datum ustanovitve: **2. marec 2001**

Datum vpisa v sodni register: **16. oktober 2001**

Direktor: **Goran Forbici**

Zaposleni na CNVOS v letu 2011:

Tina Divjak (namestnica direktorja), Jože Gornik (direktor do 26. 7. 2011), Lidija Kramar, Darja Sekula Krstič, Tina Michieli, Tina Mithans, Veronika Vodlan, Matej Verbajs, Simon Mlakar

Redni zunanji sodelavci v 2011: Mojca Krisper, Tadeja Ozebek, Martin Nahtigal

Svet zavoda CNVOS:

Predsednica sveta: Katarina Bervar Sternad

Predstavniki/ce ustanoviteljev: Neža Kogovšek Šalomon, Anja Šerc, Robert Križanič, Igor Stojanov

Predstavniki/ce članov: Peter Cokan, Majda Struc, Jože Primožič

Predstavniki zaposlenih: Matej Verbajs

Članstvo:

CNVOS je imel ob koncu leta 2011 **23 ustanoviteljev** in **553 članov**. V letu 2011 smo pridobili 61 novih članov.

CNVOS je član naslednjih mednarodnih mrež:

- [ECAS - European Citizen Action Service](#)
- [CEDAG - European Council for Non-profit Organisations](#)
- [CENTRAL AND EASTERN CITIZEN NETWORK](#)
- [BALKAN CIVIL SOCIETY DEVELOPMENT NETWORK](#)
- [European Civic Forum](#)
- [European Network of National Civil Society Associations \(ENNA\)](#)

ZAGOVORNIŠTVO

Ekipa zagovorniške enote CNVOS: Tina Divjak (vodja zagovorništva), Matej Verbajs (višji pravni svetovalec), Goran Forbici (direktor CNVOS, do 26. 7. 2011 vodja zagovorništva)

Skozi celotno leto smo se redno odzivali na različne vladne osnutke in predloge sprememb zakonodaje in politik, ki se tičejo t.i. horizontalnih NVO vprašanj. Prav tako je potekal redni tedenski monitoring predpisov v javni razpravi. Pripravili smo tudi vrsto lastnih pobud za spremembe predpisov, ki urejajo delovanje nevladnih organizacij.

Med pomembnejše dosežke lahko uvrstimo:

1. **Sprejem novele Zakona o društvih.** Novela je nastala na pobudo CNVOS, ki je v letu 2009 in 2010 s pomočjo širokih usklajevanj znotraj NVO sektorja tudi pripravil njen osnutek. Večina naših ključnih rešitev je vlada, ki je novelo vložila, upoštevala, pri nekaterih pa nismo našli skupnega jezika (zlasti ne pri dvigu praga za zunanjo revizijo). V času obravnave novele na matičnem delovnem telesu v DZ smo zato pripravili in zagotovili vložitev nekaterih dodatnih amandmajev s strani poslancev, ki pa niso dobili zadostne podpore.

Novela je začela veljati 9. junija 2011, njene bistvene novosti pa so:

- društvo ima lahko dva zastopnika, prej samo enega;
- dejavnost društva, ki je pridobitna, mora biti opredeljena v skladu s predpisi, ki urejajo standardno klasifikacijo dejavnosti (SKD);
- društvo lahko uporablja tudi skrajšano ime. Za skrajšano ime veljajo določbe zakona, ki se nanašajo na ime društva; tudi v primeru spremembe skrajšanega imena mora društvo vložiti zahtevo za registracijo spremembe v 30 dneh od nastale spremembe;
- društvo lahko ima podružnice;
- ob spremembi temeljnega akta mora društvo zahtevati priložiti izvod sprememb temeljnega akta ali prečiščenega besedila temeljnega akta (prej dva izvoda).

2. **Spremembe predloga Zakona socialnem podjetništvu.** V času parlamentarne obravnave Zakona o socialnem podjetništvu, katerega predlog je pripravila skupina poslancev, smo uspeli doseči več pomembnih sprememb. S predlogi amandmajev, ki so jih za nas vložili poslanci, smo razširili krog področij, na katerih je mogoče opravljati dejavnost socialnega podjetništva (prvoten nabor je bil izredno ozek in omejujoč za razvoj socialnega podjetništva v SLO), dosegli smo tudi nekoliko širšo definicijo socialnega podjetništva, povečali pa tudi število predstavnikov socialnih podjetij v Svetu

Vlade za socialno podjetništvo. Prav tako smo z amandmaji uspeli spremeniti določbe, ki so plače v socialnih podjetjih potiskale nerazumno nizko, tako rekoč v pod-plačanost.

3. **Sprememba Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije**, po kateri se zaposlenim, izvoljenim predstavnikom in zakonitim zastopnikom nevladnih organizacij (in drugih interesnih organizacij) ni več potrebno registrirati kot lobisti. Izvorno je zakon namreč lobiranje dopuščal samo registriranim lobistom, koordiniran pritisk nevladnega sektorja na Komisijo za preprečevanje korupcije pa je pripeljal do priprave in sprejetja spremembe, ki prej navedene kategorije definira kot neregistrirane lobiste, ki jim je dovoljeno lobirati, ne da bi se jim bilo treba za to registrirati.
4. **Sprejem Zakona o prostovoljstvu**. Po tem, ko smo v letu 2010 izredno aktivno sodelovali pri oblikovanju zakona, smo bili v začetku leta 2011 vpeti v njegovo sprejemanje v DZ (sestanki s poslanskimi skupinami, sodelovanje na seji matičnega delovnega telesa). Pri tem smo se predvsem zavzemali za potrditev vsebine zakona, kot je bila oblikovana v delovni skupini na Ministrstvu za javno upravo. Sprejeti zakon opredeljuje pravice in obveznosti prostovoljcev in prostovoljskih organizacij ter daje podlago za povrnitev stroškov prostovoljcem ter za podporne ukrepe za prostovoljske organizacije. Po sprejetju zakona smo sodelovali pri oblikovanju podzakonskih aktov in pri številnih dogodkih, ki so bili organizirani za čim boljše informiranost nevladnih organizacij o vsebini zakona.

Prav tako smo bili v letu 2011 izredno aktivni pri **spremembah Zakona o zavodih**. Ministrstvo za javno upravo je namreč že leta 2010 pričelo s pripravo novega zakona, Zakona o izvajanju dejavnosti splošnega pomena. Po dogovoru z ministrstvom smo že jeseni leta 2010 pripravili celotno posebno poglavje o zasebnih zavodih. Ker se je ministrstvo naposled odločilo, da zakon ne bo imel posebnega poglavja o zasebnih zavodih, pač pa bodo določbe o zasebnih zavodih integrirane skozi celoten zakon, smo v letu 2011 pripravili spremembe več kot polovice vseh členov osnutka zakona. Z vztrajnimi pogajanja in lobiranjem smo se konec poletja leta 2011 glede vseh naših predlogov uspeli tudi uskladiti z ministrstvom. Žal pa je potem zakon zaradi padca vlade obstal v vladni obravnavi.

Sicer smo v letu 2011 pripravili, oddali ter zagovarjali (srečanja, lobiranje, sodelovanje na sejah matičnih delovnih teles DZ RS) še pripombe, predloge in amandmaje k naslednjim predpisom:

- Predlog Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno
- Predlog Zakona o varnosti in zdravju pri delu
- Uredba o podrobnejši ureditvi podelitve nagrad in priznanj Republike Slovenije za prostovoljstvo
- Pravilnik o izvajanju Zakona o prostovoljstvu
- Osnutek predloga Zakona o javnih financah
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu potrošnikov

Še dodatno smo s pomočjo poslancev DZ RS pripravili tudi **posebno novelo Zakona o dohodnini**, ki je urejala oprostitev plačila dohodnine od stroškov, povrnjenih za opravljanje prostovoljnega dela, ter zagotovitev namenskih sredstev za spodbujanje razvoja in izvedbe programov nevladnih organizacij iz naslova nerazporejenega dela 0,5 dohodnine, ki jo rezidenti lahko namenijo za splošnokoristne namene (vzpostavitev t.i. Sklada za NVO). Novela je bila pripravljena konec maja, v parlamentarno obravnavo pa so jo poslanci vložili septembra. Žal je razpust DZ preprečil njeno obravnavo.

Prav tako smo uspeli zlobirati, da je Vlada ob ustanavljanju **Sveta za razvoj prostovoljstva**, ki ga je predvidel Zakon o prostovoljstvu, razširila njegove naloge tako, da med njegova področja dela sodi obravnavo vseh horizontalnih vprašanj, ne samo prostovoljstva. Obenem smo uspeli tudi z razširitvijo imena sveta (Svet za spodbujanje razvoja prostovoljstva, prostovoljskih in nevladnih organizacij), CNVOS pa je z neposrednim dogovorom s takratnimi vrhom Ministrstva za javno upravo dosegel tudi, da **svetu predseduje predstavnik nevladnih organizacij** in da je sestava sveta tripartitna, število predstavnikov nevladnih organizacij pa **enako** številu predstavnikov ministrstev.

Izredno ponosni smo, da je **prva predsednica sveta postala Tina Divjak, vodja zagovorništva CNVOS**, član sveta pa je na podlagi volitev znotraj nevladnega sektorja postal tudi direktor CNVOS Goran Forbici.

Jeseni smo po zgledu kampanje Plan C izpred treh let pripravil **skupno nevladniško pobudo Za razvoj NVO**. Na podlagi analiz CNVOS, dodatnih predlogov, ki so nam jih posredovale NVO, in posveta, ki je bil 6. 12. 2011, smo oblikovali [Predlog ključnih državnih ukrepov na področju krepitve nevladnih organizacij v obdobju 2012 – 2015](#). Ukrepi segajo od različnih sprememb statusne zakonodaje in davčnih olajšav za donacije do pospeševalnih ukrepov za socialno podjetništvo in izboljšanja vključevanja javnosti v oblikovanje predpisov in politik. Predlog je podpisalo več kot 200 nevladniških nacionalnih zvez in posameznih NVO.

Predlog je bil decembra posredovan vsem predsednikom parlamentarnih strank, ob imenovanju vlade pa tudi predsedniku vlade in ministru, pristojnemu za javno upravo.

Z lobiranjem med koalicijskimi strankami smo uspeli doseči tudi, da je bilo v koalicijsko pogodbo vnesena zaveza o krepitvi nevladnega sektorja. **Gre za točko koalicijske pogodbe 10.10 z naslovom Ukrepi za razvoj nevladnih organizacij** (str. 39). Predmetni odstavek predstavlja prvi del polstranskega predloga, ki smo ga pripravili na CNVOS. Žal koalicijski partnerji besedila niso vključili v celoti, vseeno pa gre pozdraviti dejstvo, da je zaveza prišla v samo koalicijsko pogodbo.

Konec 2011 je CNVOS pripravil tudi obsežen **predlog ključnih rešitev Zakona o nevladnih organizacijah v javnem interesu**. V njem smo zapisali, kaj bi jih moral vsebovati zakon, ki bo opredelil nevladne organizacije, določil enotne pogoje za njihovo delovanje v javnem interesu ter spodbude in podporne mehanizme za njihov razvoj. Za vsakega od teh sklopov vsebin predlog opredeljuje ključne rešitve, ki bi jih moral zakon vsebovati, za najpomembnejše pa tudi besedilo členov. Predlog je nastal na podlagi primerjalnopravnih analiz, študija slovenske zakonodaje in dokumentov ter poznavanja problemov v praksi. (V začetku leta 2012 predlog podan v 60-dnevno javno spletno razpravo, v nadaljevanju pa so bili organizirani tudi javni znotrajsektorski posveti in fokusne skupine).

Predlog je nastal po dogovoru z Ministrstvom za javno upravo, s katerim smo se že leta 2010 dogovorili, da se zakon pripravi in sprejme. Služil bo kot podlaga za delo vladne delovne skupine za pripravo zakona, v kateri bosta po dogovoru tudi dva predstavnika NVO.

Ponosni smo tudi na **uspelo tožbo CNVOS proti Ministrstvu za javno upravo**, s katero smo izpodbijali sklep ministrstva o dodelitvi sredstev na javnem razpisu. V sklepu namreč ni bilo obrazloženo, zakaj je bilo prijavitelju dodeljeno določeno število točk. Sporočilo sodišča je jasno: državni in občinski organi morajo v svojih odločbah o dodelitvi javnih sredstev obrazložiti, zakaj so posamezni vlogi dodelili določeno število točk – zgolj navedba števila točk, prejetih pri posameznem kriteriju, in njihov seštev ne zadoščata.

Upravno sodišče je namreč v svoji odločbi glede obrazložitve sklepa o dodelitvi javnih sredstev pojasnilo, da »mora obrazložitev omogočiti preizkus odločitve, s tem da navede konkretne razloge in okoliščine, na podlagi katerih je tožena stranka (Ministrstvo za javno upravo oz. financer) ocenila, v kakšni meri prijavljeni program izpolnjuje vsakega od razpisnih kriterijev posebej«. Prav tako je sodišče pritrdilo CNVOS, da »zgolj številčne ocene izpolnjevanja kriterijev še ne predstavljajo ustrezne obrazložitve«.

V praksi to pomeni, da mora financer v svoji odločbi navesti, zakaj je določen predlog projekta ali programa, ki ga je NVO prijavila, ocenil npr. samo s 5 točkami od 8, in torej argumentirano pojasniti, v čem točno je bil oddani predlog tako pomanjkljiv, da je izgubil 3 točke. Pojasnilo mora biti takšno, da ga je mogoče preveriti, sicer izdaja takšne odločbe ni skladna niti z Zakonom o splošnem upravnem postopku niti z Ustavo Republike Slovenije.

Sodba ne predstavlja uspeha samo z vidika CNVOS, ampak ima pomen tudi za celoten nevladni sektor. Je namreč univerzalno uporabna za vse nacionalne in lokalne javne razpise, saj jasno definira ravnanje državnih organov pri ocenjevanju in obrazložitvah sklepov. V zadnja pol leta so zaradi sodbe svojo prakso pri javnih razpisih že korigirali (vsaj) Ministrstvo za javno upravo, Urad za mladino, Urad

Vlade RS za komuniciranje in Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, kar so tudi predhodno napovedali.

INFORMIRANJE

Ekipa informacijske enote CNVOS: Tina Mithans (vodja), Primož Prijanovič (informator)

Informacije s področja nevladnega sektorja smo v letu 2011 posredovali preko različnih kanalov, medijev ter drugih možnosti, ki jih ponuja sodobna IKT.

a. Elektronske novice

a.1. eCNVOS Obvestila, eCNVOS Razpisi & priložnosti ter eCNVOS Zadnje novice: tedenski obvestilniki z aktualnimi informacijami za NVO. Gre predvsem za informacije o:

- dejavnostih in dogodkih, pobudah ter akcijah NVO doma in po svetu;
- politikah, programih in ukrepih na nacionalni, EU in mednarodni ravni ter o možnostih vključevanja v postopke odločanja;
- različnih priložnostih in razpisih, relevantnih za NVO sektor, tako v okviru nacionalnih razpisov, EU programov kot tudi alternativnih virov financiranja.

a.2. Cnvos Direkt: spletni obvestilnik o različnih priložnostih, ki ga uporabljamo takrat, ko je potrebna čim hitrejša obveščnost določenih ciljnih skupin.

a.3. Pravne novice: V letu 2011 smo izdali 39 Pravnih napovednikov za NVO, ki so vsebovali tedenski pregled sprejetih predpisov, povzetek pomembnejših odločitev Državnega zbora, Državnega sveta in Vlade. V njih smo izpostavili tudi prihodnje postopke sprejemanja za NVO zanimivih predpisov, v zvezi z delom Državnega zbora pa smo izdajali mesečni napovednik njegovega dela. Pripravljali smo tudi posebne prispevke, ki smo jih poimenovali "Pravni piškotki", v katerih smo objavljali kratke informacije in vodiče v zvezi z izvajanjem zakonskih obveznosti in praktične novosti na področju prava za NVO.

V letu 2011 smo našim bralcem razposlali skupno 181 sporočil, in sicer:

- eCNVOS Obvestila, 52,
- eCNVOS Razpisi & priložnosti, 51,
- Cnvos Direkt cNVOs, 18,
- eCNVOS Zadnje novice, 12,

- Pravni napovednik za NVO, 39 ter
- Pravni piškotki, 9.

b. Spletne strani

- www.cnvos.si

Od vzpostavitve spletne strani www.cnvos.info je domača stran CNVOS namenjena izključno objavi informacij in novic o CNVOS in njegovem delu. Na spletni strani so bile v letu 2011 objavljene 204 novice.

- www.razpisi.info

Na podporni spletni strani za pomoč nevladnim organizacijam pri pridobivanju sredstev www.razpisi.info sproti objavljamo vse domače in EU razpise, javna naročila in natečaje, na katere se lahko prijavijo NVO. Razpisi so razdeljeni na SLO razpise in EU razpise, znotraj teh dveh področij pa je možno iskanje tudi po vsebinskih področjih in med slovenskimi razpisi po regijah. Objavljamo tudi pregled in opise programov EU, dogodke, novice ter nasvete, povezane z razpisi, pripravljanjem projektnih prijav in projektnim menedžmentom. Posebno pozornost namenjamo posredovanju med zainteresiranimi NVO-ji za projektna partnerstva.

Na spletni strani www.razpisi.info smo v letu 2011 objavili 855 novic o posameznih razpisih.

Ponosni smo tudi, da je spletna stran trajno v vrhu zadetkov (med prvimi petimi) ob vpisu iskalnega gesla »razpisi« v iskalnika google.si in najdi.si.

- www.cNVOs.info

Posredovanje najširšega možnega spektra informacij in medijskih vsebin o NVO je temeljno poslanstvo spletnega portala cNVOs.info. Spletna stran je namenjena vsem vsebinam, ki zadevajo nevladni sektor. Na www.cNVOs.info smo v letu 2011 objavili 2620 novic. Gre za najcelovitejši in najobsežnejši slovenski informacijski portal za NVO.

Leta 2011 so spletne strani CNVOS imele skupno 157.325 »unique visitors«.

c. Drugo

Številne informacije posredujemo tudi individualno, preko elektronske pošte, telefona ali osebnega pogovora. Uporabniki nas namreč prepoznajo kot informacijsko točko, na kateri lahko dobijo vse informacije na enem mestu.

SVETOVANJE IN PODPORA ZA DELOVANJE IN RAZVOJ NVO

A) SVETOVALNE STORITVE

CNVOS je tudi v 2011 v okviru svoje podpore NVO nudil različne oblike svetovanj:

- pravno svetovanje,
- finančno svetovanje,
- svetovanje glede razpisov in
- svetovanje glede zagovorništva.

Statistično smo v letu 2011 obravnavali in svetovali v 79 zadevah za regionalna NVO stičišča in vsebinske NVO mreže. Za to smo po evidencah porabili 365 ur. V istem obdobju smo podali več kot 300 brezplačnih nasvetov nevladnim organizacijam po telefonu ali po elektronski pošti. Imeli smo tudi 60 strank, ki so pri nas naročile odplačne svetovalne storitve, največkrat pravne.

Bistveno spremembo v primerjavi s prejšnjimi leti predstavlja dejstvo, da v letu 2011 za svetovanja NVO nismo imeli več zagotovljenega financiranja s strani javnih sredstev. V preteklih letih smo svetovalno dejavnost financirali s pomočjo Evropskega socialnega sklada, javni razpis v letu 2010 pa je predvidel financiranje te dejavnosti pri horizontalni NVO mreži le za podporo vsebinskim mrežam in regionalnim stičiščem. Kljub temu smo brezplačno svetovalno dejavnost za NVO v letu 2011 uspeli obdržati. Opravili smo več kot 300 svetovanj, ki smo jih zagotovili s pomočjo presežkov iz naše pridobitne dejavnosti. Slednji so sicer skromni, saj si pri odplačnih storitvah prizadevamo za čim nižje cene in s tem za NVO čim bolj dostopne storitve.

Med svetovanji v letu 2011 lahko izpostavimo naslednje:

Regionalnim NVO stičiščem smo svetovali glede ugotavljanja stanja mehanizmov sodelovanja med občinami in NVO (oblikovaje vprašalnika), sodelovali in pomagali smo razvijati vizijo prihodnjega razvoja stičišč s cilji in kazalniki ter sodelovali pri določanju korakov stičišč za umeščanje nevladnih organizacij v regionalni razvojni program.

Novonastalima regionalnima NVO stičiščema KOROCIV (koroško regionalno stičišče NVO) in BOREO (Regionalno stičišče za notranjsko-kraško regijo) smo svetovali glede začetka izvajanja njihovega projekta, izvedbe skupnih akcij, sodelovanja med stičišči ipd. Stičišču BOREO smo obenem pripravili še strokovne podlage in pojasnila glede opravljanja pridobitnih dejavnosti v društvih, ki jih bodo predstavili na skupnem sestanku z upravnimi enotami.

Regionalnemu stičišču LRF za Pomurje smo svetovali glede priprave projektne prijave na projekt Krepitev kapacitet za OP čezmejnega sodelovanja Slovenija – Madžarska. Regionalnemu stičišču za JV Slovenijo smo pomagali pri izboru primernih lokalnih pobud za izboljšanje sodelovanja med NVO in občino. Podobno smo svetovali tudi regionalnima stičiščema za koroško in zasavsko regijo, kjer smo se osredotočili na delovanje kolegija NVO.

Središču Rotunda (stičišče obalno-kraške regije) smo svetovali glede oblikovanja lokalne pobude v zvezi z izvajanjem Zakona o prostovoljstvu na lokalni ravni ter glede spodbujevalnih ukrepov za razvoj prostovoljstva, civilnega dialoga in oblikovanja strategije NVO.

Regionalnima stičiščema za Gorenjsko in Osrednje slovensko regijo smo svetovali glede razvoja organizacije in razvoja posameznih storitev, Zavodu PIP (regionalno stičišče podravske regije) pa glede normativne ureditve (poslovnika) Komisije MOM za nevladne organizacije.

Iz uvodoma navedenih razlogov je bilo podobno obsežno tudi svetovanje nekaterim vsebinskim mrežam in nacionalnim zvezam NVO. Po raznolikosti vsebine svetovanja izstopajo: Združenje DrogArt – vsebinska mreža Opolnomočenje NVO, Planinska zveza Slovenije, Zveza društev za socialno gerontologijo Slovenije in Kinološka zveza Slovenije.

Združenju DrogArt – vsebinski mreži Opolnomočenje NVO smo pomagali pripraviti amandmaje na predlog Zakona o socialnovarstveni dejavnosti. Svetovali smo tudi na polju nadgradnje zagovorniških aktivnosti mreže (graditev koalicije socialnih NVO), pomagali s predlogi in svetovali glede oblikovanja komentarjev in amandmajev na osnutek Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami. S pravnimi nasveti smo isti mreži pomagali še v septembru in oktobru, ko smo skupaj koordinirali izvajalce socialno varstvenih storitev, ki jih financira Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. (Slednje je glede tolmačenja določb javnega razpisa in pogodbe o

financiranju v sporu z večjim številom izvajalcev. V tem sporu smo nevladnim organizacijam nudili ustrezno podporo pri pogajanju, hkrati pa ministrstvu predlagali ustrezne rešitve, ki so bile predhodno sprejete tudi s strani nevladnih organizacij. Na končno odločitev ministrstva še čakamo.)

Planinski zvezi Slovenije (PZS) smo svetovali glede statutarne ureditve in krepitev pomena vsebinske mreže v odnosu do članic mreže, glede možnih načinov delovanja vsebinske mreže, glede financiranja mreže, umeščanja medobčinskih odborov v delovanje mreže ipd. Kot svetovalci smo se udeleževali tudi srečanj, ki jih je PZS regionalno organizirala kot posvetovanja s svojimi članicami o zgoraj omenjenih temah. Strokovno smo pomagali še pri pripravi odziva v okviru javne razprave (kaj so najpomembnejše točke, kako svoje predloge predstaviti pripravljavcu predpisa in podobno) in glede organizacije mreže preko podružnic, kar po novem omogoča Zakon o društvih. In končno: pomagali smo pri pripravi procesnega predloga glede usposabljanja zaposlenih za prijave na razpise ter pri pripravi projektnega predloga na JR za sofinanciranje dejavnosti horizontalnih NVO mrež in spodbujanje prostovoljstva.

Zvezi društev za socialno gerontologijo Slovenije smo natančno pojasnili nekatere določbe ZProst, oblikovali dogovor o prostovoljskem delu in pregledali dogovor, ki ga imajo v zvezi z opravljanjem prostovoljskega dela sklenjenega z javnimi zavodi.

Kinološki zvezi Slovenije smo svetovali glede celostnega načina notranje ureditve odnosov med mrežo in njenimi člani, kako pristopiti do članov in kako naj te imenujejo svoje predstavnike, da bo delovanje mreže pregledno in pravno pravilno.

Med večjimi organizacijami, ki so iskale specifično pravno pomoč, sta še Slovenska filantropija, za katero smo opravili pregled in dopolnitve Poslovnika Etične komisije organiziranega prostovoljstva, in Slovenska zveza za tobačno kontrolo, ki je potrebovala svetovanje glede imenovanja članov v svet ustanove.

B) AKTIVNOSTI NA PODROČJU TRANSPARENTNOSTI NVO

V letu 2011 smo posebno pozornost namenili promoviranju transparentnega in odgovornega delovanja NVO, saj smo zanj v 2010 uspešno pridobili sredstva na razpisu MJU.

Aktivnosti so obsegale več faz:

V prvi polovici leta 2011 smo opravili precej obsežno anketno raziskavo transparentnosti in odgovornega ravnanja slovenskih NVO, dopolnjeno z 20 poglobljenimi intervjuji. Njen rezultat je raziskovalno poročilo: *Transparentnost in odgovornost nevladnih, neprofitnih, prostovoljskih*

organizacij. Prav tako je v prvi polovici leta nastalo raziskovalno poročilo Analiza tujih praks samoregulacije nevladnih organizacij pri pridobivanju javnih in zasebnih sredstev.

9. junija smo organizirali nacionalno konferenco Za transparentno in odgovorno ravnanje NVO, v avgustu pa vzpostavili spletno igro KORUPTRIS, ki na zabaven način ponazarja nevarnosti netransparentnega delovanja. Igra je dostopna na: <http://civilni-dialog.net/koruptris/>

Septembra 2011 smo skupaj z Zvezo društvenih organizacij Slovenije na Festivalu za tretje življenjsko obdobje organizirali posvet »Transparentno delovanje in integriteta v društvenih organizacija«.

Novembra smo kot sklepní del projekta izdali še obsežen priročnik o transparentnosti v NVO: *Skoraj resnične zgodbe izpod preproge. Vodič po transparentnosti in odgovornosti nevladnih organizacij.*

C) RAZVOJ ZADRUŽNE NVO HRANILNICE

Ena od naših aktivnosti v 2011 je bila povezana tudi z razvojem neodvisnih mehanizmov financiranja NVO. Lotili smo se razvoja zadružne NVO hranilnice, ki bi delovala po principih vzajemnega financiranja članov (zadrušnikov). Preverili smo pravne podlage in določili ustrezno pravno obliko, pripravili vse temeljne akte za njeno delovanje (tudi pravila včlanjevanja in kriterije financiranja) in identificirali primerne NVO ustanovitelje/družbenike.

Skupaj z zunanjim finančnim strokovnjakom smo oblikovali poslovni načrt in finančne simulacije pridobivanja in sredstev in izplačevanja posojil za naslednjih 5 let.

Leto 2011 smo končali z zbiranjem ustrezne kritične mase ustanoviteljev in finančnih vložkov. Formalno ustanovitev hranilnice načrtujemo za prvo polovico 2012.

D) SISTEM KAKOVOSTI ZA NVO

CNVOS je v letu 2011 nadaljeval s **sklopom delavnic za vpeljavo sistema kakovosti za nevladne organizacije**, ki so bile tokrat prvič odplačne. Delavnice so sestavljene pretežno iz praktičnega dela, ki popelje NVO do izdelave svojega poslovnika kakovosti. NVO, ki se lotijo vpeljave kakovosti v svojo organizacijo:

- povečajo ugled organizacije,
- prepoznajo šibke točke delovanja,
- določijo smernice za izboljšanje,
- jasno definirajo poslanstvo,

- opredelijo vodstvene strukture in razmerja med organi,
- izboljšajo odnose in komunikacijo med zaposlenimi,
- bolje zadovoljijo potrebe uporabnikov,
- pridobijo večje priznanje, podporo in zaupanje v lokalnem okolju, od uporabnikov in donatorjev.

Delavnic se je udeležilo 10 organizacij s po dvema udeležencema, prvič je bil med udeleženci tudi javni zavod. Trenutno ima 11 organizacij veljaven certifikat kakovosti.

Obenem je bila 25. 10. 2011 izvedena 2. nacionalna konferenca NVO standarda kakovosti, ki je bila posvečena vodenju projektov.

Izvedli smo tudi 3 krajše predstavitve (do 1 ure) NVO standarda kakovosti, in sicer članom Mladinskega centra Postojna, udeležencem konference NVO Podravja in udeležencem delavnice Strateško načrtovanje v organizaciji Regionalnega stičišča za Osrednjo Slovenijo. Daljši predstavitvi s podrobnejšo promocijo korakov standarda smo izvedli 22. 10. 2011 v Moravskih toplicah in 16. 12. 2011 v Ajdovščini.

8 organizacijam smo glede procesa certificiranja in zahtev standarda tudi svetovali. To so bile: Univerza Minerva, Zveza društev vojnih invalidov Slovenije, Inštitut RS za socialno varstvo, Mladinski center Postojna, Zavod za novodobno izobraževanje, DU Puconci, DKZP.

IZOBRAŽEVANJA in USPOSABLJANJA

Enako kot pri svetovalni dejavnosti smo se tudi pri izobraževanjih v letu 2011 soočili izzivom, kako jih izvajati brez podpore javnega financiranja. Stali smo pred odločitvijo, ali izobraževalno dejavnost opustiti ali jo organizirati odplačno. Pretehtal je premislek, da je CNVOS glede na svoje poslanstvo enostavno dolžan svojim članom in sektorju nasploh nuditi podporo v obliki kakovostnih izobraževanj, pa čeprav odplačno. Vseeno pa smo morali število izobraževanj, ki smo jih organizirali sami, precej skrčiti. Izvedli smo jih 13:

- Kako napisati in zlobirati dober amandma – veščine oblikovanja in uveljavljanja zakonodajnih pobud, 25. 01. 2011
- Kako napisati in zlobirati dober amandma – veščine oblikovanja in uveljavljanja zakonodajnih pobud, 01. 02. 2011
- Sestava zaključnega računa za društva, 17. 02. 2011

- Pridobivanje sredstev in prijavljanje na razpise, 22. in 23. 02. 2011
- Fundraising za nevladne organizacije, 02. 03. 2011
- Vodenje projektov v nevladnih organizacijah, 10. 03. 2011
- Pridobivanje sredstev in prijavljanje na razpise, 29. 03. in 03. 04. 2011
- Pridobivanje sredstev ESS, 09. 2011
- Projektni menedžment, 26. 09. 2011
- Učinkovito vodenje, 29. 9., 4. 10. in 11. 10. 2011
- Priprava zahtevnih projektnih prijav, 5. - 6. 10. 2011
- Fundraising za nevladne organizacije, 16. 10. 2011
- Priprava zahtevnih projektnih prijav, 10. - 11. 11. 2011

Je pa v letu 2011 naraslo število izobraževanj, ki smo jih izvedli odplačno za zunanje naročnike. Teh je bilo 21. Velik del so jih naročila regionalna NVO stičišča in vsebinske mreže, tako da sta bila znanje in izkušnje sodelavcev CNVOS kljub omejitvi lastnih brezplačnih delavnic še vedno brezplačno na voljo širokemu krogu slovenskih NVO.

PROMOCIJA NVO SEKTORJA

A) Nacionalna kampanja Vsak dan novinar – en dan nevladnik

Posamezni dogodki, akcije nevladnih organizacij relativno pogosto najdejo svoj prostor v medijih, naj si bo v lokalnih medijih ali v regionalnih sekcijah nacionalnih izdaj tiskanih medijev oz. radijskih in TV oddaj. Po večini gre za vsebinske, vsečne dogodke znanih nevladnih organizacij, medtem ko so horizontalne teme le redko pokrite ali pravilno razumljene. Navedeno priča o prepadu, ki nastane med novinarskim in uredniškim prepoznavanjem pomembnosti dogodka oziroma nevladne organizacije ter prepoznavanjem te organizacije kot del širšega sektorja in pripisovanjem enake pomembnosti sektorju. Če bi novinarji vsaj en dan preživel (delali) v nevladni organizaciji, bi se njihovo videnje sektorja in njegove problematike zagotovo spremenilo.

V sodelovanju z regionalnimi NVO stičišči je zato CNVOS v letu 2011 zasnoval kampanjo Vsak dan novinar – en dan nevladnik. Njen namen je bil z vključevanjem novinarjev v delo nevladnih organizacij novinarjem približati vsakdanjik nevladnih organizacij in jim na izvedbeni ravni ponazoriti značilne probleme nevladnih organizacij, nadalje pa še, kako je te probleme mogoče reševati z dvigom ravni obveščenosti o njih ob sočasnem prepoznavanju pomembnosti nevladnega sektorja kot celote.

Regionalna stičišča so k sodelovanju pri projektu povabila izbrane nevladne organizacije, pri tem pa bila pozorna na vsebinsko razpršenost (vključitev različnih področij) in na velikost NVO (vključitev vsaj

delno profesionaliziranih novodobnih NVO). Cilj akcije namreč ni bil novinarjem približati le prostovoljstva in prostovoljske organizacije, ampak tudi in še zlasti delo v profesionaliziranih NVO, izvajalkah javnih storitev.

Kampanja je štartala 5. maja 2011 z istočasnimi novinarskimi zajtrki po vseh slovenskih regijah (CNVOS ga je organiziral skupaj s stičiščem Osrednje Slovenije). Pred tem smo na CNVOS kot nacionalni koordinatorji pripravili skupno vabilo na zajtrk, gradiva za novinarje, koordinirali izvedbo, pomagali stičiščem z nasveti ipd. Po akciji smo zbrali vtise, poročila in rezultate ter objavili v eCNVOS in na spletni strani www.mojadruzba.si. V akcijo se je vključilo precejšnje število različnih novinarjev in medijskih hiš (tisk, radio, televizija, internet; nacionalni, regionalni in lokalni mediji).

Objavljenih je bilo skupno 41 novinarskih prispevkov. Vsi objavljenih prispevki so zbrani na spletni strani www.mojadruzba.si.

B) Promocija nevladnih organizacij v mladinskih revijah PIL IN PLUS

Spomladi leta 2011 smo se z uredništvom PIL-a uspeli dogovoriti za objavo tematskih prispevkov, v katerih bi mladim zanimiv način predstavljali in promovirali delo različnih slovenskih NVO. Rezultat sodelovanja je bil članek o Zavodu TiPovej junija 2011 in članek o zavodu Za in proti konec leta. Prav tako smo se z uredništvom Vesele šole (priloga revij PIL in PLUS) dogovorili, da bo Vesela šola marca 2012 posvečena nevladnim organizacijam. Tako se bodo osnovnošolci učili o NVO, vprašanja pa bodo del šolskega, regionalnega in državnega tekmovanja, ki še vedno velja za eno najbolj množičnih fakultativnih preverjanj znanja (doseže med 27 000 in 28 000 osnovnošolcev). Kot dodatek bomo oblikovali tudi multimedijško prilogo za spletno stran, preko katere mladi na zabaven način še podrobneje spoznajo posamezno tematiko.

C) Promocija nevladnih organizacij v mesečniku LE MONDE DIPLOMATIQUE

Konec novembra smo se z uredništvom Le Monde Diplomatique dogovorili o redni 2-stranski tematski rubriki, posvečeni NVO. Decembra je izšel članek o CNVOS, v januarju 2012 pa članek o naši Pobudi za razvoj NVO 2012-2015 in predstavitvena članka dveh drugih NVO.

D) Promocija nevladnih organizacij v sredinih Poročilih ob 17.00 na prvem programu RTV SLO

Prav tako konec novembra smo dnevno-informativnemu uredništvu RTV Slovenija podali predlog 15 sklopov problematik, ki najbolj v živo zadevajo delovanje nevladnih organizacij. RTV Slovenija vsako sredo v poročilih ob 17h objavi okoli 7 minut dolg prispevek in tako širši javnosti sistematično predstavlja nevladni sektor in izzive, s katerimi se le-ta srečuje. CNVOS je v teh prispevkih dvakrat sodeloval s posneto izjavo, direktor CNVOS Goran Forbici je nastopil kot gost v studiu, redno pa uredništvu pomagamo tudi z informacijami o nevladnih organizacijah, ki se ukvarjajo z v prispevkih obravnavanimi vsebinami.

E) FESTIVAL NVO LUPA 2011

LUPA 2011 je CNVOS organiziral v sodelovanju s Službo Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko (SVLR). Jubilejni 10. festival je potekal med 12. in 16. septembrom 2011 in je bil med drugim posvečen razvojnim priložnostim, ki jih omogoča Evropski socialni sklad (ESS).

PROGRAM

12.09.2011

V ponedeljek smo začeli z delavnico Pridobivanje sredstev ESS, ki so jo izvajale Polonca Šega (Ministrstvo za javno upravo), Polona Samec (Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve) in Irena Marš (Ministrstvo za kulturo). Udeleženci so dobili vpogled v razpise in uspešne projektne prijave skozi oči ocenjevalcev. Delavnice se je udeležilo 78 udeležencev.

Organizirali smo tudi novinarsko konferenco, kjer so govorci predstavili namen in program festivala. Podrobneje so spregovorili tudi o pomenu ESS in njegovi povezanosti z letošnjim festivalom.

Na novinarski konferenci so sodelovali:

- mag. Bojan Suvorov, državni sekretar SVLR;
- Goran Forbici, direktor CNVOS;
- mag. Mateja Čepin, direktorica Urada za kohezijsko politiko SVLR;
- Peter Stub Jorgensen, direktor Generalnega direktorata za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje (DG EMPL), Evropska komisija.

Po novinarski konferenci je potekal ESS popoldan. Od 14.30 do 16.00 ure se je odvijala okrogla miza na temo "Priložnosti ESS za NVO". O tem, kakšne so priložnosti, kakšne so dosedanje dobre prakse in kakšna je prihodnost ESS ter kako lahko na njo vplivamo, so spregovorili:

- mag. Mateja Čepin, direktorica Urada za kohezijsko politiko;
- Peter Stub Jorgensen, direktor Generalnega direktorata za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje (DG EMPL);
- Vanda Remškar Pirc, vodja službe za NVO, Ministrstvo za javno upravo;
- Goran Forbici, direktor CNVOS;
- Metka Penko Natlačen, samostojna pravna svetovalka, Gospodarska zbornica Slovenije.

Po okrogli mizi je do 18.00 ure potekala še diskusijska kavarna, ki je za nadgradnjo okrogle mize ponudila možnost za razpravo za različnimi omizji. Izhodišča omizij v diskusijski kavarni so bila naslednja:

- Je ESS pripomogel k novim delovnim mestom, k večji zaposljivosti, krepitvi inovativnosti in vseživljenjskemu učenju?
- Katere težave lahko z ESS rešimo?
- So kadri znotraj ESS projektov dobili ustrezna znanja?
- Je bilo znotraj ESS projektov dovolj usposabljanj in prenosa znanja?
- Zakaj projekti ESS v NVO?

13.09.2011 in 14.09.2011

Torek je privabil tiste, ki so želeli izvedeti nekaj več o tem, kako voditi projekte, in tiste, ki so se želeli naužiti kulture na filmskem večeru, sredo pa je ponudila delavnico pomnjenja, srečanje mladih lobistov in okroglo mizo o vzpodbujanju medgeneracijskega sodelovanja. Skupno je dogodke v torek in sredo – vsi so bili del projektov ESS, ki jih izvajajo NVO – obiskalo preko 180 ljudi.

15.09.2011

Obiskovalci mestnega središča so se v četrtek imeli priložnost srečati s predstavniki več kot 150 različnih društev in zavodov, ki so se na Bazarju nevladnih organizacij predstavljali na več kot 70 stojnicah in pred njimi. Nekaterne organizacije so za prikaz svojih dejavnosti izkoristile kar pločnik, medtem ko so druge animirale s srečelovom ali igrami.

Na odru bazarja na Prešernovem trgu se je zvrstil bogat program. Veliko zanimanja so poželi člani Športnega in kulturnega društva Capoeira Slovenija, ki so prikazali capoeiro – večšino, ki združuje elemente borilne veščine, glasbe in akrobatike. Obiskovalci so bili navdušeni tudi nad plesno točko z vozički Društva paraplegikov Slovenije, prikazom klekljanja in kemijskih eksperimentov ter drugimi dejavnostmi.

16.09.2011

V petek se je odvil Dan ugodnosti za nevladne organizacije, v popoldanskem delu pa zaključek festivala LUPA s podelitvijo nagrad fotografskega tečaja.

Fotografski natečaj "Strukturni skladi EU" je bil odprt za prijave od 1. 7. do 1. 9., od 2. do 15. 9. pa je potekalo spletno glasovanje med prispelimi fotografijami. Na natečaj so sodelujoči pošiljali fotografije, tematsko povezane s strukturnimi skladi EU. Prejeli smo 54 fotografij. Zmagala je fotografija Lokalne razvojne fundacije za Pomurje z naslovom »Mladi in oblast«.

Častni pokrovitelj festivala nevladnih organizacij je bil predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk, častni pokrovitelj bazarja nevladnih organizacij pa g. Zoran Janković, župan Mestne občine Ljubljana.

MEDNARODNO SODELOVANJE

V 2011 je CNVOS aktivno sodeloval v delu mednarodnih mrež, katerih člani smo:

- [ECAS - European Citizen Action Service](#)
- [CEDAG - European Council for Non-profit Organisations](#)
- [CENTRAL AND EASTERN CITIZEN NETWORK](#)
- [BALKAN CIVIL SOCIETY DEVELOPMENT NETWORK](#)
- [European Civic Forum](#)
- [European Network of National Civil Society Associations \(ENNA\)](#)

Sodelovanje je obsegalo sodelovanje pri oblikovanju skupnih pobud, so-organizacijo in udeležbo na dogodkih mrež, sodelovanju pri upravljanju mrež ...

Prav tako smo v 2011 sodelovali v petih mednarodnih projektih:

- Z mrežo CEDAG smo sodelovali pri projektu Young Citizens in Action.
Šlo je za projekt spodbujanja razprave in izmenjave dobrih praks s področja aktivnega vključevanja/integracije mladih migrantov.
- Z mrežo ENNA smo sodelovali pri izvajanju projekta Participation for Change.
V okviru projekta je potekalo spletno mentorstvo, katerega cilj je omogočanje izmenjav izkušenj in znanj med različnimi NVO iz Anglije, Estonije, Nemčije, Poljske in Slovenije.
- Z srbsko NVO Građanske iniciative smo sodelovali v projektu Citizens Decide, katerega cilj je bil promocija Kodeksa dobrih praks participacije civilne družbe v procesu odločanja (Sveta Evrope) v Srbiji.
- Z Građanskimi iniciativami smo sodelovali tudi v projektu Public Participation through Local Partnership.
Cilj projekta je prispevati k reševanju lokalnih socialno-ekonomskih problemov s pomočjo medsektorskega partnerstva, konkretnije s vzpostavitvijo t.i. sistema lokalnih partnerstev. V 5 srbskih mestih se preko treningov in svetovanja spodbuja vse tri akterje, oblast, gospodarstvo in NVO, da poiščejo skupne cilje za razvoj lokalnega okolja in se dogovorijo, kako jih uresničiti.
- S Centrom nevladnih organizacija CRNVO iz Črne gore pa smo sodelovali v projektu Active Participation Of Civil Society In Shaping And Implementation Of Public Policies.

Naše sodelovanje je obsegalo sodelovanje v črnogorski vladni delovni skupini za pripravo dveh vladnih uredb za vzpostavitev mehanizma javnih konsultacij in izbora NVO predstavnikov, pripravili smo priročnik o participaciji javnosti pri pripravi predpisov in politik ter vodili usposabljanja za črnogorske vladne uradnike na temo mehanizmov in dobrih praks civilnega dialoga.

FINANČNO POROČILO012

Projekt	SM	Financer	Stroški plač	Stroški zunanjih izvajalcev (tisk, predavatelji delavnic, organizatorji, študenti, ...)	Stroški poti (potni nalogi, kilometrina, javni prevoz...)	Posredni stroški (elektrika, najemina, čiščenje prostorov, vzdrževanje...)	Odlivi - Stroški	Prilivi - Prihodki	Dobiček
ZA ODGOVORNO IN TRANSPARENTNO DELOVANJE NVO!	2	Ministrstvo za javno upravo	24.727,14	15.063,86	299,33	8.053,12	48.143,45	37.300,00	
TRAJNI MEHANIZMI FINANCIRANJA NVO = NEPREČENLJIVO	4	Ministrstvo za javno upravo		8.652,70	1.308,94	3.329,77	13.291,41	30.998,56	
CNVOS – GENERATOR RAZVOJA NEVLADNEGA SEKTORJA	8	Ministrstvo za javno upravo	2.643,47			234,57	2.878,04	18.750,00	
PUBLIC PARTICIPATION THROUGH LOCAL PARTNERSHIP (Srbija)	8	Evropska skupnost					0,00	11.840,00	
NEVLADNI SEKTOR – SLIŠAN, POVEZAN, UČINKOVIT, KREDIBILEN. PODPORA KREPITVI IN RAZVOJU NEVLADNEGA SEKTORJA V RS	3	Evropski socialni sklad in Ministrstvo za javno upravo	99.165,84	21.963,32	6.410,17	27.525,07	155.064,40	146.659,23	
ACTIVE PARTICIPATION OF CIVIL SOCIETY IN SHAPING AND IMPLEMENTATION OF PUBLIC POLICIES (Črna gora)	12	Evropska skupnost	5.280,94		1.056,01		6.336,95	8.560,00	
PUBLIC PARTICIPATION THROUGH LOCAL PARTNERSHIP (Srbija)	13	Evropska skupnost	10.340,41		822,67	0,00	11.163,08	8.000,00	
OMREŽEN.SI (nosilec: Mladinski ceh)	14	Evropski socialni sklad in Min. za šolstvo in šport		1.562,37			1.562,37	798,62	
PROMOCIJA AKTIVNEGA DRŽAVLJANSTVA MED MLADIMI	5	Urad za mladino		4.076,99	463,42	1.934,42	6.474,83	14.295,00	
ZAVEDNO MLADI (nosilec Mladinski svet Slovenije)	15	Evropski socialni sklad in MŠŠ		5.126,18		1.009,00	6.135,18	5.505,21	
AKTIVEN DRŽAVLJAN (nosilec: Zavod PIP)	16	Evropski socialni sklad in MŠŠ	15.611,27	2.723,20	352,98		18.687,45	23.048,17	
SAMO PROJEKTI			157.769,07	59.168,62	10.713,52	42.085,95	269.737,16	305.754,79	
Javna dela - refundacija	1							2.208,20	
Pridobitna dejavnost	1		34.492,68	26.949,70	10.969,65	38.831,02	111.243,05	74.856,29	
SKUPAJ			192.261,75	86.118,32	21.683,17	80.916,97	380.980,21	382.819,28	PRESEŽEK 1839,05